

Päihdetoimijoiden valtakunnallisen yhteistyöverkoston (PÄIVYT) kannanotto budjettiriiheen 14.-15.9.2020

Valtionvarainministeriön esitys ensi vuoden talousarvioon leikkaisi sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuksia 33 prosenttia. Todellisuus saattaa olla vielä tätä synkempi: on esitetty arvioita, että pitkäjänteisen työn turvaavan perusrahoituksen kokonaisuuteen kohdistuisi lopulta pahimmillaan jopa 50 prosentin leikkuri. Sanomattakin on selvää, että toteutuessaan tämän mittaluokan leikkaukset olisivat seurauksiltaan katastrofaalisia järjestöjen työn kohderyhmille eli heikoimmassa asemassa oleville ihmisille. Julkiset palvelut saisivat kantaakseen massiivisen lisäkuorman, mistä selviämiseen niillä ei ole eikä tule olemaan resursseja.

On olemassa suomalaista tutkimustietoa siitä, että järjestötoiminnot ja -palvelut tavoittavat ihmisiä, joilla on monenlaisia vaikeuksia. Koronakevään aikana 21 päihde-, mielenterveys- ja vertaistukijärjestön yhteistyössä toteuttamassa selvityksessä kävi ilmi, että eristäytyminen, muuttunut tilanne ja kuormituksen kasaantuminen olivat lisänneet toimintakyvyn vaikeuksia erityisesti niillä, joilla oli jo ennestään fyysiseen tai psyykkiseen terveyteen tai päihteiden käyttöön liittyviä ongelmia. Vastaajat esittivät tärkeänä toiveena kasvokkaisia kohtaamisia verkkotyön rinnalla sekä sitä, että järjestötoiminnot jatkuisivat kriisitilanteissakin.

Julkisen ja kolmannen sektorin tuottamien palvelujen lisäksi yhteinen toiminta ja toisten samassa tilanteessa olevien kohtaaminen ja vertaistuki ovat tärkeitä tukimuotoja. Vertais- ja vapaaehtoistoiminta on yhteiskunnalle edullista, sillä toiminnan kulut ovat vähäisiä. Fasilitointia ja koordinointia kuitenkin tarvitaan, jotta vertais- ja vapaaehtoistoiminta niveltäisi vaikuttavaksi osaksi palvelu- ja toipumispolkuja ja paikkaisi palvelujärjestelmän aukkoja. Vertais- ja vapaaehtoistyö ei korvaa ammatillista työtä, vaan se pitää jalkauttaa ja juurruttaa osaksi palvelu- ja kuntoutusprosesseja.

Poikkeustila on lisännyt syrjäytymistä, syrjäytymisen vaaraa ja huonosti voimista, myös itsemurhayritysten ja itsemurhien määrä on kasvanut. Nyt olisi oikea aika hyödyntää järjestöjen kehittämiä tukimalleja sekä tukea niiden soveltamista sen sijaan, että SOTE-järjestöjen rahoitusta leikataan. Väärässä paikassa säästäminen tulee yhteiskunnalle kalliiksi.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoituksesta ei tule koronatilanteessa säästää, vaan Veikkauksen tuoton alenema on kompensoitava budjettiriihessä täysimääräisesti sote-järjestöille. Arpajaisveron väliaikainen lasku on esimerkki mahdollisista käytännön toimenpiteistä.

Lisätietoja:

PÄIVYTin puheenjohtaja Liisa Kallio, Stery ry, liisa.kallio(at)evipro.fi, puh. 040 7017 898

PÄIVYTin työvaliokunnan puheenjohtaja Jussi Suojasalmi, Sovatek-säätiö sr, jussi.suojasalmi(at)sovatek.fi, puh. 050 5456 863

www.paivyt.fi

#budjetti 2021 #onneksionjoku

Päihdetoimijoiden valtakunnallisen yhteistyöverkoston (PÄIVYT) tavoitteena on muun muassa edistää päihdetyön toimintaedellytyksiä, päihdeistä kärsivien ja heidän läheistensä oikeuksia, palvelujen ja tuen saamista sekä päihdealalla toimivien tahojen vuorovaikutusta ja yhteistyötä.

Jäsentahot

- A-Kiltojen Liitto ry
- A-klinikkasäätiö sr
- Ensi- ja turvakotien liitto ry
- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
- Irti Huumeista ry
- Kalliola
- Karjaan ratatupa ry
- Kirkkopalvelut ry/Tyynelän kehittämiskeskus
- Kirkkohallitus
- KRAN rf
- Kriminaalihuollon tukisäätiö
- KRIS-Suomen keskusliitto ry
- Kunnallinen päihdehuoltoyhdistys ry
- Kuopion päihdepalvelusäätiö
- Kärkulla samkommun
- Myllyhoitoyhdistys ry
- Naistenkartano ry
- Nuorten Ystävät ry
- Päihdekuntoutuksen keskusliitto ry
- Päihdelääketieteen yhdistys ry
- Päihdelääketieteen tutkimusyksikkö
- Riippuvuuspsykiatrian yksikkö, HUS
- Sovatek-säätiö sr
- Päihdetyön Talentia ry
- Rikosseuraamuslaitos
- Sininauhaliitto ry
- Sininauhasäätiö sr
- Stery Suomen terapeuttien yhteisöjen ystävät ry
- Suomen AA
- Suomen Diakonialaitosten Liitto ry
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL
- VAK ry

Asiantuntijaedustaja

- Päihdeasiamies